

Dominantní nónový akord a jeho obraty

Přidáme-li k D^7 další diatonickou tercii získáme pětizvuk, který se nazývá dominantní nónový akord. Jeho funkční označení je D^9_7 .

Protože v harmonii pracujeme jen se čtyřmi hlasy budeme pravidelně vynechávat kvintu základního tvaru.

Dominantní nónový akord má dvě možné podoby – ze stejného důvodu, jak je tomu u II^7 a DS^7 . Přidaná diatonické tercie k D^7 je totiž opět šestým stupněm dané tóniny a tento má dvě možné podoby v dur i v moll. V C dur tedy můžeme najít dominantní nónový „velký“ složený z tónů g-h-f-a (vynechaná kvinta d), ale také – a dokonce častěji – dominantní nónový „malý“ složený z tónů g-h-f-as. Přívlastek „malý“ nebo „velký“ je dán velikosti nóny, která je v prvním případě velká a v druhém malá. Tento akord musí být vždy zapsán takovým způsobem, aby obsahoval interval nóny (nebo nónu + oktávu). Tóny g-a (resp. g-as) z uvedeného příkladu tedy nikdy nesmí svírat interval sekundy. Uvedené naprosto striktně dodržuje i běžná hudební praxe.

Dominantní nónový akord se nejčastěji vyskytuje i v živé hudbě v základním tvaru, takže o obratech se zmíníme jen letmo a až na závěr tohoto textu.

Nástup na D^9_7 je analogický s nástupy na septakordy. Snažíme se na něj nastoupit tak, že bude basový tón (u základního tvaru zároveň základní tón) nastupovat straným nebo protipohybem vůči septimě i nóně, pokud by to nebylo možné, tak alespoň vůči nóně. Rozvádí se pravidelně a prakticky vždy do T takovým způsobem, že citlivý tón stoupá a septima i nóna klesají po sekundách na tóny tónického trojzvuku.

Např.:

S	f ² (septima) -----	e ²
A	a ¹ (nóna) -----	g ¹
T	h (citlivý tón) -----	c ¹
B	g (základní tón) -----	c

Dominantní nónový akord má i obraty, jejichž názvy jsou i přes zdánlivou komplikovanost a krkolomnost snadno zapamatovatelné díky číselnému vyjádření $^7_6$ (sextseptimový) $^5_4$ (kvartkvintový)¹ a $^3_2$ (sekundtercový) – je zde tedy skrytá číselná řada 7-6-5-4-3-2... No, skrytá snad ani moc není... Poslední obrat, který by měl nónu v basu neexistuje, protože by nemohla být respektována zásada o povinné nónové vzdálenosti základního tónu a nóny.

D.ú.: XV 33/1 (s. 69)

---

¹ V tomto případě je v basu kvinta základního tvaru, která je u základního tvaru a zbývajících obrátů standardně vynechávána, vynecháme zde tedy septimu.